

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău (jud. Iu. Potînga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița)

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Ludmila Darii împotriva încheierii din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Darii împotriva lui Igor Mosin cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, încasarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Igor Mosin împotriva Ludmillei Darii cu privire la încasarea penalității și dobînzii de întârziere,

c o n s t a t ă :

La data de 19 martie 2012, Ludmila Darii s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva lui Igor Mosin solicitînd inițial recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 19 din str-la Studenților, nr.19 bloc 1 și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 01 iunie 2011 a încheiat cu pîrîtul contractul de vânzare - cumpărare, înregistrat sub nr. 2603 din 01 iunie 2011, al apartamentului din mun Chișinău, str-la Studenților, nr .19, bloc 1 ap.59.

Susține că, în conformitate cu pct. 2.2 al contractului, și-a rezervat dreptul de răscumpărare a proprietății, termenul scadent al răscumpărării fiind stabilit pînă la data de 01 octombrie 2011, iar în baza pct. 3.1 s-a convenit răscumpărarea la prețul de 18000 euro.

Menționează că, la autentificarea contractului notarial a suportat cheltuieli în mărime de 4228 lei.

Afirmă că, suma de 18000 euro a achitat-o în rate, după cum urmează: - august 2011-1000 euro; - septembrie 2011-1250 euro; - septembrie 2011-750 euro; -octombrie 2011-15000 euro.

Declară că, contractul de vânzare - cumpărare a fost încheiat conform prevederilor art. 786 Cod civil, care statuează că dacă în contractul de vânzare-cumpărare vânzătorul și-a rezervat dreptul de răscumpărare, aceasta se face prin declarația vânzătorului față

de cumpărător că va exercita dreptul de răscumpărare. Declarația nu necesită forma stabilită pentru contractul de vânzare-cumpărare.

Remarcă că, a solicitat pârîtului reperfectarea contractului, însă pârîtul nu dorește.

Ulterior, Ludmila Darii a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitînd rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2603 din 01 iunie 2011, încheiat cu pârîtul Igor Mosin, din motivul neexecutării esențiale, intenționate, reînregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 19 din str-la Studenților, nr.19 bloc 1 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 12 iunie 2013, Igor Mosin a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva Ludmillei Darii solicitînd încasarea din contul Ludmillei Darii sumei de 1200 euro cu titlu de dobîndă la datorie și suma de 4975 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere.

În motivarea cererii reconvenționale s-a invocat că în luna mai 2011 i-a împrumutat Ludmillei Darii suma de 18000 euro, pe un termen de 4 luni, la solicitarea cunoscutului său Iurii Ciobanu.

Indică că, Ludmila Darii urma să-i restituie datoria de 18000 euro plus dobînda de 1500 euro.

Întru garantarea restituirii împrumutului, pârîta i-a propus încheierea contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 19 din str-la Studenților, nr.19 bloc 1, cu condiția răscumpărării.

Relevă că, pârîta a restituit datoria cu întîrziere, iar suma dobînzii convenite nu i s-a achitat. Oformarea apartamentului a condiționat-o cu achitarea sumei de 1500 euro cu titlu de dobîndă.

Precizează că, prin intermediul unui cunoscut i-a restituit doar 300 euro, însă cei 1200 euro nu i-a restituit și refuză restituirea acestora.

Consideră că, pârîta urmează să-i achite și dobînda de întîrziere, rezultînd din prevederile art.art. 585, 619 Cod civil, în sumă de 4975 lei.

Prin hotărîrea din 20 iunie 2014 a judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Darii împotriva lui Igor Mosin cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, încasarea cheltuielilor de judecată; s-a rezolvit contractul de vânzare-cumpărare nr. 2603 din 01 iunie 2011 a apartamentului nr. 19 din str-la Studenților, nr.19 /1, încheiat între Ludmila Darii și Igor Mosin; în rest acțiunea Ludmillei Darii s-a respins ca fiind nefondată; s-a încasat de la Igor Mosin în beneficiul Ludmillei Darii taxa de stat în mărime de 100 lei; s-a admis acțiunea reconvențională depusă de Igor Mosin împotriva Ludmillei Darii cu privire la încasarea penalității și dobînzii de întîrziere; s-a încasat din contul Ludmillei Darii în beneficiul lui Igor Mosin penalitatea în sumă de 1200 euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărîrii, dobînda de întîrziere în mărime de 4975 lei; s-a încasat din contul Ludmillei darii taxa de stat în mărime de 834,33 lei în beneficiul statului.

La data de 10 decembrie 2015, Ludmila Darii a depus cerere de apel împotriva hotărîrii din 20 iunie 2014 a judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, solicitînd repunerea în termen de declarare a apelului, din motiv că în perioada august 2013-octombrie 2015 s-a aflat peste hotarele țării, casarea hotărîrii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii reconvenționale depuse de Igor Mosin și să fie încasate

cheltuielile de judecată achitate cu titlu de taxă de stat în mărime de 625, 75 lei.

Prin încheierea din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea Ludmille Darii privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Ludmila Darii împotriva hotărârii din 20 iunie 2014 a judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, ca fiind depusă în afara termenului.

La data de 10 martie 2016 (conform sigiliului oficiului poștal (f.d.83)), Ludmila Darii a declarat recurs împotriva încheierii din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a invocat că despre existența hotărârii instanței de fond în cauză, nu a cunoscut, deoarece avînd credit bancar nerambursat a fost nevoită să plece în luna august a anului 2013 la muncă peste hotarele țării, iar în R. Moldova a revenit la data de 12 octombrie 2015.

La data de 11 noiembrie 2015 a luat cunoștință de hotărîrea primei instanțe, împotriva căreia la data de 09 decembrie 2015 a declarat apel, concomitent, solicitînd repunerea în termen, anexînd și copia pașaportului pe numele său, ca dovadă a aflării în anii 2013-2015 peste hotarele țării.

Susține că, nu este de acord cu încheierea adoptată, însă nu a luat cunoștință cu conținutul încheierii adoptate, deoarece nu i-a fost eliberată și nici pe site-ul Curții de Apel Chișinău nu a fost plasată.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 24 februarie 2016, iar recursul a fost declarat de Ludmila Darii la data de 10 martie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.83), ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinînd temeiurile recursului, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ludmila Darii neîntemeiat și pasibil de fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 362 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărîrea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii incapabili și pentru cei limitați în capacitatea de exercițiu sau pentru cei dispăruți fără urmă termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele pricinii rezultă că prin încheierea din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea Ludmillei Darii privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Ludmila Darii împotriva hotărârii din 20 iunie 2014 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău, ca fiind depusă în afara termenului, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă (f.d.79-81).

Colegiul reține că Ludmila Darii, la înaintarea cererii de apel împotriva hotărârii din 20 iunie 2014 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău, concomitent a solicitat repunerea în termen, din motiv că în perioada august 2013-octombrie 2015 s-a aflat peste hotarele țării, iar de hotărârea adoptată a luat cunoștință la data de 11 noiembrie 2015 (f.d.60-63, 73).

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, Colegiul consideră corectă constatarea instanței de apel precum că apelul a fost declarat de Ludmila Darii cu omiterea termenului de 30 zile din data pronunțării dispozitivului, contrar prevederilor art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, deoarece careva probe care să ateste contrariul nu au fost prezentate.

Cu referire la argumentul recurenteii precum că în perioada august 2013-octombrie 2015 s-a aflat peste hotarele țării, revenind în țară la data de 12 octombrie 2015, iar la data de 11 noiembrie 2015 a luat cunoștință de hotărârea adoptată, Colegiul notează că în cadrul procesului civil reclamanta Ludmila Darii a beneficiat de asistență juridică, rezultând din prevederile art.8 Cod de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu art. 75 alin.(1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În conformitate cu art. 80 alin.(7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub

sanctiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

În contextul normelor precitate, Colegiul relevă că prin mandatul eliberat pe numele avocatului stagiar Sergiu Bogonosu, nr. 011374 din 15 octombrie 2013, se atestă că Ludmila Darii l-a împuternicit să-i reprezinte interesele în cadrul procesului civil la acțiunea Ludmillei Darii împotriva lui Igor Mosin cu privire la revendicarea bunului, conform art. 81 Cod de procedură civilă (f.d.36).

Tot aici, este de menționat că avocatul Sergiu Bogonosu, reprezentând interesele reclamantei Ludmila Darii, a beneficiat și de o copie a dispozitivului hotărârii din 20 iunie 2014 a judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, care a recepționat-o la data pronunțării acestuia, fapt confirmat și prin semnătura aplicată pe recipisa întocmită în acest sens (f.d.58).

În conformitate cu art. 75 alin.(4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În consecință, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel de a respinge cererea Ludmillei Darii privind repunerea în termenul de declarare a apelului.

Mai mult de atât, prin împuternicirile acordate, reprezentantul reclamantei avea și dreptul de a contesta hotărîrea pronunțată, în caz de dezacord cu aceasta.

Instanța de recurs consideră relevantă constatarea instanței de apel precum că argumentul Ludmillei Darii referitor la aflarea sa peste hotarele țării în perioada 15 august 2013- 12 octombrie 2015 nu poate constitui temei de repunere în termen, or, omiterea termenului de contestare a hotărîrii cu apel, în condițiile cînd interesele sale în cadrul procesului civil au fost reprezentate de avocat, nu este justificată.

De asemenea, Colegiul precizează că instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive justificate nu și-a putut exercita dreptul în interiorul termenului imperativ, să-și îndeplinească acest drept și, ulterior, fără ca instanța să-l decadă din exercițiul său.

Colegiul reliefă că recurenta nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale prin îngădirea accesului la justiție, în condițiile cînd personal nu a intenționat să-și realizeze drepturile și să-și asume obligații.

Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărîrii primei instanțe nu este decît o eludare a recurente de a beneficia de drepturile sale procedurale, fie personal sau prin reprezentant, drepturi garantate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, avînd în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și

de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

În această ordine de idei Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind respingerea Ludmillei Darii a cererii privind repunerea în termen a cererii de apel și restituirea cererii de apel ca fiind tardivă, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ludmila Darii cu menținerea încheierii din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ludmila Darii.

Se menține încheierea din 24 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Darii împotriva lui Igor Mosin cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, încasarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Igor Mosin împotriva Ludmillei Darii cu privire la încasarea penalității și dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală